

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ
UNIwersytet Narodowy w Użhorodzie
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
CHERSOŃSKI WYDZIAŁ ODESKIEGO UNIwersytetu Spraw Wewnętrznych
ХЕРСОНСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
TOM X: EFEKTY UCZESTNICTWA W ROZWOJU
NAUK I EDUKACJI NA ODLEGŁOŚĆ**

Pod redakcją:

Jan Grzesiak, Ivan Zymomyra, Vasyl Ilnytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
ТОМ X: ЕФЕКТИ УЧАСТІ
В РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ НА ВІДСТАНІ**

За редакцією:

Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Konin – Użhorod – Chersoń
2021

Конін – Ужгород – Херсон
2021

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том X: Ефекти участі в розвитку науки та освіти на відстані / [Ред.: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В.Ільницький]. Конін – Ужгород – Херсон: Посвіт, 2021. 350 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom X: Efekty uczestnictwa w rozwoju nauk i edukacji na odległość / [Red.: J.Grzesiak, I.Zymomyra, W.Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Chersoń: Poswit, 2021. 350 s.

ISBN 978-617-8003-18-0

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей X-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **J.Grzesiak**; dr hab., prof. **I.Zymomyra**; dr hab., prof. **M.Zymomyra**; **V.Boichuk**; dr hab., prof. **V.Halunko** (executive editor); dr **P.Davydov**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O.Dobrowolska**; dr hab., prof. **T.Mishenina**; dr hab., prof. **O.Newmerżycka**; dr hab., prof. **A.Peczarskyj**; dr hab., prof. V.Tyshchenko; dr **H.Wojciechowska**; dr **R.Żowtani**; dr **O.Zymomyra**; dr **M.Pahuta**.

Redakcyjna kolegia:

д-р габ, проф. **Я.Гжесяк**; доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомря**; доктор філологічних наук, проф. **М.Зимомря**; **Бойчук**; доктор юридичних наук, проф. **В.Галуцько** (відповідальний секретар); кандидат філософських наук, доцент **П.Давидов**; доктор історичних наук, проф. **В.Ільницький**; доктор педагогічних наук, проф. **Ю.Кузьменко**; доктор філологічних наук, проф. **О.Добровольська**; доктор педагогічних наук, проф. **Т.Мішеніна**; доктор педагогічних наук, проф. **О.Невмержицька**; доктор філологічних наук, проф. **А.Печарський**; д-р **Г.Войтеховська**; кандидат філологічних наук, доц. **Р.Жовтани**; кандидат філологічних наук, доц. **О.Зимомря**; кандидат педагогічних наук, доц. **М.Пагута**.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński
dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясінські
д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-8003-18-0

© Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький, 2021
© Посвіт, 2021

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Бойчук А. До питання естрадно-фольклорних композицій в українському мас-медійному просторі сьогодення.....	10
Бондарчук Н., Храмов І. Street dance як вид сучасної танцювальної культури.....	12
Borangulova A., Dushniy A. Essays on the history of bayan art formation in Kazakhstan.....	13
Бурман К., Екман М. Старовинна виконавська традиція «Добре темперованого клавіру» Й.С.Баха у клавесинній інтерпретації Ванди Ландовської.....	16
Вовк Л., Ільницька Н. Нове документальне свідчення до повсякдення колгоспників Західноукраїнського регіону (1949 р.)	18
Герасименко М. Курс Молдови на Євроінтеграцію: проблеми та перспективи.....	24
Гриник Л. Побут українських повстанців на Прикарпатті (за матеріалами справи Демида)	26
Зимомря М., Зимомря О. Духовні запити регіонального образотворчого мистецтва.....	29
Зимомря М., Зимомря І., Зимомря М. Непроминальні чесноти. Слово про Олену Юрош.....	31
Іванова Л. Історичні наративи М. Максимовича та його роль у формуванні української історіографії XIX ст.	36
Ільницький В., Кантор Н. Нове документальне свідчення про повсякденне життя депортованих західноукраїнців (1946–1948)	39
Ільницький В., Нечепуренко А. Керівний склад військової референтури Дрогобицького окружного проводу ОУН (1945–1949)	42
Kazhenova G., Dobrovolskiy L. Integration of traditional hypotheses about the origin of the Scythians.....	45
Косилова О., Путря Н., Буравльова Т., Лобаченко Т., Зіноватна Л. Сучасні підходи до створення навчальної літератури для здобувачів освіти мистецьких закладів.....	46
Кравченко В. Декілька штрихів до технічного розвитку баяніста-акордеоніста.....	48
Кривошина Б. Жінка в стрілецьких формуваннях в роки Першої світової війни.....	50
Кундис Р. Львівська баянно-акордеонна школа: особливості типології.....	54
Ніколаєва Т., Баранова А., Ніколаєва Т. Вдосконалення методик початкової підготовки студентів спеціальності «Дизайн»	56
Плющик О. Історія особистості: правда чи вимисел.....	60

Приходько М. Диверсифікація громадсько-політичних рухів на польських землях наприкінці XIX ст. – першій чверті XX ст.	62
Стахнів Р. Творчі художні колективи Дрогобицького районного будинку культури у світлі історичного екскурсу.....	64
Суворов В., Назар Я. Внесок Анатолія Марценюка у дидактичний репертуар баяніста.....	65
Ткаченко І., Омельченко А. Вальс: історичні віхи та особливості виконання.....	66
Ткачук І. Живопис: естетичні категорії «прекрасного» та «потворного».....	68
Чернявський Б. Теоретичні та практичні проблеми web-дизайну в сучасному інформаційному просторі.....	70
Шкода Н., Тернова Л. Становище православної церкви в Криму під владою Османської імперії і Кримського ханства.....	72
Шкода Н., Шкода Ю. Відновлення навчального процесу у вищих навчальних закладах України в повоєнну добу.....	74

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Александрович Т., Малинка М. Організація праці як необхідна складова успіху сучасного працівника.....	77
Андрієвська В., Олефіренко Н., Остапенко Л. SMART-освіта як сучасна освітня парадигма.....	79
Бакуліна Н. Реалізація інтегрованого курікулуму у практиці початкового навчання письма мовою іврит та єврейської традиційної культури.....	81
Бойчук В. Робота соціального педагога щодо запобігання вживання слабоалкогольних напоїв підлітками.....	82
Бондар І. Проблема формування креативності школярів у сучасних педагогічних дослідженнях.....	85
Виштак О. Застосування інтерактивного виховання у діяльності нової української школи.....	87
Віліщук А., Кирильчук Ю. Проектно-технологічна діяльність як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів старших класів у процесі профільного навчання.....	89
Восвода Н. Проблеми дистанційного навчання під час викладання музично-теоретичних дисциплін та при проведенні державних іспитів у закладах фахової перед вищої освіти.....	92
Wojciechowska H. Wyzwalanie aktywności artystycznej dzieci w toku edukacji na odległość.....	95
Гасинець Я., Карбованець О., Коваль Г., Демчинська М., Куруц Н. Дистанційне навчання як сучасна форма підготовки фахівців у вищому навчальному закладі.....	100
Grzesiak J. Aspekty badań pedagogicznych i kulturowych w toku edukacji na odległość.....	103

Дацко Н., Кравченко-Дзондза О. Діалогічна модель вивчення літератури в початковій школі.....	110
Деркач О., Тарасенко Г. Підготовка вихователів закладів дошкільної освіти до використання здоров'язбережувальних технологій засобами арттерапії.....	112
Дрозіч І. Профорієнтаційна робота – один з напрямків діяльності майстра виробничого навчання в ЗП(ПТ)О.....	116
Дружененко Р. Використання методу демонстрації під час вивчення української мови у дистанційному режимі.	118
Звягіна Л., Кубищенко І. Готовність майбутнього вчителя до організації колективної взаємодії молодших школярів як складової його успішної професійної діяльності.....	120
Іваняк Х. Розвиток мовлення молодших школярів у сучасній системі навчання української мови.....	123
Канюк О., Кіш Н. Окремі аспекти дистанційного навчання ЗВО.....	126
Криштанович М. Професійна підготовка майбутнього викладача права у закладах вищої освіти.....	128
Крохмаль Н., Шокарєва О. Сценарій засідання педагогічної ради «Роль творчого лідера в реалізації завдань щодо органічного поєднання класичних та інноваційних технологій в навчанні дітей з особливими потребами»	130
Логвіненко Н. Виховання мовної особистості засобами українського фольклору.....	139
Локшин В. Формування ціннісної складової майбутніх педагогів професійної освіти в контексті інноваційних стратегій діджиталізації суспільства з урахуванням євроінтеграції.....	144
Ляхоцька Л. Особливості організації тематичних курсів підвищення кваліфікації за освітньо-професійною програмою закладу післядипломної освіти.....	145
Максименко В. Вплив хореографічного мистецтва на художньо-творчу діяльність у ЗВО.....	147
Мельник В. Розвиток пізнавальної самостійності студентів як базової якості особистості.....	150
Невзоров Р. Науково-педагогічні витоки сучасних підходів до підготовки майбутніх льотчиків тактичної авіації до бойових польотів у закладі вищої військової освіти України.....	152
Никифоров А. Новітні тенденції української вишивки початку ХХ століття у творчості Олександри Екстер.....	156
Obikhod I., Zakordonets N. Funktionen des Prüfens, Testens und Evaluierens im fremdsprachlichen Bereich.....	158
Олефіренко М. Формування суб'єктної позиції студентів.....	160
Олефіренко Н., Пономарьова Н., Веприк С. Підготовка майбутніх учителів до створення інфографіки.....	162
Осадча Н. Особливості вивчення іноземної мови в університеті в умовах Covid-19.....	163

Павленко І. Особливості організації навчально-виховного процесу початковій школі на основі діяльнісного підходу.....	165
Піддячий В. Сутність неформальної освіти педагогів.....	167
Піддячий М. Підготовка педагогічного працівника до реалізації компетентнісно орієнтованого навчання.....	169
Редько В. Освітнє іншомовне комунікативне середовище як засіб методичної організації компетентнісно орієнтованого змісту шкільного підручника іноземної мови.....	172
Слижук О. Формування громадянських компетентностей підлітків у процесі шкільного вивчення сучасної української літератури.....	174
Streltsova V. Applying ted-talks video hosting in foreign language teaching for not-linguistic specialities at higher education institutions.....	177
Тиліпська С. Використання лексикографічного матеріалу на уроках української мови в початковій школі.....	179
Топорніцька Н. Роль сім'ї у моральному вихованні дитини дошкільного віку.....	182
Тупченко В. Особливості викладання англійської мови для спеціальних цілей.....	184
Чумаченко К. Педагогічне колесо – новітня інтегрована, інтерактивна технологія як засіб підвищення ефективності роботи студентів на заняттях з інформатики.....	186
Шелестова Л. До питання готовності учителів до індивідуалізації навчання.....	188
Шубіна О. Робототехніка в контексті STEM-освіти.....	191
Янєва Л. Формування професійної компетентності студента в процесі педагогічної практики.....	193
Яценко Т. Специфіка формування читацької грамотності учнів у шкільному курсі літератури.....	196

ФІЛОЛОГІЯ

Білінська Х. Ідеї дарвінізму у творчості Едіт Вортон (на прикладі роману «Напівсон»).....	198
Глущенко А. Чинники класифікації експресивності мови.....	200
Гонсалес-Муніс С. «Жіноче письмо» – реальна практика чи утопічний проект?.....	203
Dobrovolska O. «Julius Caesar» by William Shakespeare: compositional syntactic structure of the tragedy in comparison with its translation by V.Mysyk.....	206
Dolgusheva O. Ways of Subjectivization of a Culinary Recipe within a Literary Text Context.....	207
Драбов Н. Прийом імпліцитної трансформації при перекладі як засіб виявлення семантичного потенціалу окремих мовних одиниць.....	210
Есенова Е. Взаємодія мов як передумова процесу запозичення.....	212

Жовтани Р. Маркери критичного осмислення особливостей розвитку німецькомовної літератури вигнання.....	214
Загорулько О. Образність фразеологічних одиниць семантичної групи «страх» в українській, англійській та німецькій мовах.....	217
Зимомря М., Зимомря І., Розлуцький І. Кризь призму змагань: слово про Ростислава Радишевського.....	219
Kalinichenko T. Snapshots of the foreign press: a study of news translation from English to French in «Courier international».....	221
Кірєєва М. Символіка імені у збірці оповідань «Діти Чорнобиля» Євгена Гуцала.....	222
Князь Г. «Мінотавріана» XXI століття: осучаснене минуле чи трансформація теперішнього (на матеріалі роману С.Шеррілла «Мінотавр вийшов покурити»).....	225
Козій О. Риси постмодернізму у романі «Останній єдиноріг» П.Біггля.....	228
Лях Т. Онтологія творчості в поезіях у прозі українських письменників кінця XIX – початку XX століть.....	231
Макухіна С. Фразові дієслова в англійській мові.....	233
Поліщук О. Система оцінювання DIALANG як приклад застосування Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.....	235
Поптик А. Релігійний культурний код у фразеологізмах української та німецької мов.....	239
Рак О. Структурні особливості німецьких економічних термінів.....	241
Розлуцька А. Кирило Селецький – священник, письменник, педагог.....	243
Сливка Н., Богдан Л. Principle of cognitive-cultural orientation while describing linguistic world-image peculiarities.....	246
Сливка Н. Етикетні експресиви як окремих тип експресивних мовленнєвих актів.....	249

СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Бондаренко С., Корень А. Актуальність проблеми виховання моральних цінностей у майбутніх юристів як фактору запобігання проявів корупції в Україні.....	252
Гончаренко А., Дятленко Н. Детермінанти взаємодії дошкільників: стаття.....	254
Капран О. Роль цветового рішення в проектуванні костюма.....	256
Кузьменко Ю. Виплата одноразової грошової допомоги при звільненні зі служби в Національній поліції.....	258
Кузьменко Ю., Думанський Р. Загальна характеристика правового режиму земель промисловості, транспорту, зв'язку.....	261
Манн Р., Баранов Г. Внесок Дж. Кейнса в розробку економічної теорії.....	262

Мешко Г., Мешко О. Розвиток аутопсихологічної компетентності вчителя в контексті профілактики професійного вигорання.....	264
Мицишин М. Особливості здійснення психологічного впливу в управлінні людським потенціалом.....	267
Мищенко А. Сучасні особливості занепаду влади: концепція М.Наїма.....	269
Огар А. Інструменти управління інноваціями на підприємствах готельно-ресторанного господарства.....	270
Петришин Г. Проблема низького рівня мотивації студента до навчання в сучасній вищій освіті.....	272
Посаднєва О., Ласкава Н. Фіскальні та квазіфіскальні ризики державного бюджету України.....	275
Репетій С. Феномен духовності в контексті буття людини.....	277
Бокаев Б., Росул Т., Добровольский Л. Феномен культури как открытой системы на стыке биосферы и ноосферы.....	279
Слімаковська І. Формування організаційна культури в контексті управління навчальним закладом.....	282
Шевченко А., Братінова М., Костенко А. Агроінновації в галузі вівчарства.....	284
Юрош В. Моделі релігійної педагогіки Німеччини в період Кайзерського Райху.....	286

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ. ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Алексейко В. Математичне моделювання – складова науково-технічного прогресу.....	290
Блінова Н., Мохонько В. Визначення основних технологічних параметрів біологічної очистки стічних вод, що містять органічні речовини.....	292
Латіна Г. Оцінка показників гемодинаміки серцево-судинної системи педагогічних працівників.....	294
Павловська Т., Мельничук М., Гарасимяк Л. Тривалість й часові рамки метеорологічної весни у Волинській області на початку XXI сторіччя.....	297
Рудик О., Гуменюк О., Барчишин Д. Дослідження працездатності пристосування для стиску пружин передньої підвіски.....	299
Тищенко В., Пруський А., Сидоренко В., Власенко Є. Фактори впливу пожежі на навколишнє середовище.....	302
Щапова А. Особливості рухової активності у дітей.....	304

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Грибок Н., Ємаєв Є. Засоби і форми фізичної реабілітації спортсменів після травми передньої хрестоподібної зв'язки і меніска колінного суглоба.....	307
--	-----

Грибок Н., Меличин П. Роль скандинавської ходьби в комплексній реабілітації пацієнтів з гострим коронарним синдромом.....	310
Грибок Н., Шнайдер М. Засоби фізичної реабілітації пацієнтів після перенесеного коронарного шунтування.....	312
Закаляк Н., Клепач В. Техніка активації антиноцицептивної системи у фізичній терапії.....	315
Закаляк Н., Прокопів І. Роль кінетотерапії в реабілітації хворих на хронічний бронхіт.....	318
Кузан М., Коцибан В. Застосування продовженої СРМ-терапії для збільшення обсягу рухів колінного суглобу після тотального ендпротезування.....	320
Кузан М., Салабай Ю. Удосконалення програм реабілітації у пацієнтів з болем у нижній частині спини з позицій міжнародної класифікації функціонування.....	324
Леонтьев О., Леонтьева И. Управление конфликтами в спорте.....	326
Фігура О., Андрушків Р. Комплексна реабілітація при ревматоїдному артриті.....	330
Фігура О., Бляшко Е. Інсульт – недооцінена проблема сучасності.....	332
Фігура О., Ключник Ю. Бочка як реабілітаційний процес.....	334
Фігура О., Оленич С. Фізична реабілітація пацієнтів після перенесеного інсульту.....	336
Відомості про авторів.....	339

perspectives of various foreign-language newspapers. The result, the above quote claims, is a more nuanced view of world affairs.

Thus, through a study of the mechanisms behind the media and news agencies, as well as an examination of a selection of «*Courrier international*» articles in the light of certain translation theories, we shall seek to uncover the extent to which this newspaper truly provides an unfiltered representation of the Anglophone media to its French readership. An examination of this explicit case of translated news will bring the crucial role of translation in generating and shaping news in all media forms into sharper focus.

REFERENCES

1. Bielsa E., Bassnett S. Translation in Global News. Abingdon, New York: Routledge, 2009. 168 p.
2. Courrier international: website. URL: <http://www.courrierinternational.com> (Last accessed: 27.02.2021).
3. Courrier international. Qui sommes-nous?: website. URL: <http://www.courrierinternational.com/page/qui-sommes-nous> (Last accessed: 27.02.2021).
4. Davier L. The paradoxical invisibility of translation in the highly multilingual context of news agencies. *Global Media and Communication*. 2014. Vol. 10. Issue 1. P. 53–72.
5. Interconnecting translation studies and imagology. Eds. L. van Doorslaer, P. Flynn, J. Leerssen. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publ., 2016. 340 p.
6. Katan D. Translation at the cross-roads: Time for the transcreational turn? *Perspectives: Studies in Translatology*. 2016. Vol. 24. Issue 3. P. 365–381.

Маргарита КИРЄЄВА

(Кривий Ріг, Україна)

СИМВОЛІКА ІМЕНІ У ЗБІРЦІ ОПОВІДАнь «ДІТИ ЧОРНОБИЛЯ» ЄВГЕНА ГУЦАЛА

У створенні національно-культурної картини світу важливу роль відіграє символіка. За допомогою системи символів людей певної національності, можна осягнути особливості моральних цінностей, духовного світу народу. Цікавою є символіка імен українського народу. Особливості значень імен склалися протягом багатьох століть. Необхідність розгляду символіки імені у літературі зумовлена особливою роллю, яку ім'я відіграє в характеристиці персонажа.

Особливі імена для героїв своїх оповідань обирав видатний письменник Євген Гуцало у збірці «Діти Чорнобиля». Збірка вийшла у 1995 році, після смерті видатного письменника. Оповідання відображають особливості життя дітей після жакливої катастрофи.

Творчість письменника ставала предметом дослідження різних науковців. Так, Ю.Сердюк у передмові до збірки «Діти Чорнобиля» зазначив, що твори Є.Гуцала –

це подорожі у таємницю людської душі [1]. І.Голубовська досліджує використані письменником засоби осмислення впливу чорнобильської трагедії на життя дітей [2]. Н.Морозюк аналізує поняття добра і зла в оповіданнях про дітей Чорнобиля, роблячи висновок, що добро і зло – це половини одного цілого [3]. М.Варданян наголошує, що в оповіданні «Чорнобильська дівчина Калина» автор за допомогою незвичного імені Калина проводить аналогію з народним символом України [4]. Попри таку увагу до оповідань Є.Гуцала, символіка імені дітей не ставала предметом окремого розгляду. Тому метою статті є дослідження символіки імені у збірці оповідань «Діти Чорнобиля» Є.Гуцала, зокрема «Скажений чорнобильський собака», «Зозуля», «Дитя від стронцію», «Чорнобильська дівчина Калина».

Оповідання «Скажений чорнобильський собака» починається з розмови матері і сина про собаку Пальму. Як мати не вговорювала сина не гратися з собакою, Грицькові все дужче кортіло до Пальми [1, 4]. Ім'я головного героя буквально означає «той, хто не спить, пильнує» [5, 53]. Особливості значення імені хлопчика ми можемо побачити в нього характері, поведінці, ставленні до всього живого: «Ось джміль рушає понад землею – і вони слідом за джмелем через садок» [1, 5], «Давай замажемо оцю дюрوماху, бо це рана, березі болить» [1, 11], «В хвої старої високої ялини бігають дві білки, одна за одною, а Грицько з Пальмою знизу мовчки стежать за їхньою грою» [1, 14]. Прослідковуючи поведінку, почуття хлопчика протягом твору, ми можемо побачити, наскільки він прив'язався до Пальми. Йому байдуже на зовнішній вигляд собаки, на її «чорнобильське» походження, для Грицька вона найкращий друг. Дитяча цікавість спонукає хлопчика підслухати розмову матері з сусідом дідом Кирилом. Їхні слова дуже раняють почуття хлопчика: «Губи у нього співають, вода розплюється з відра, в очах стоять сльози. Хочє сказати щось, але слова клубком стають у горлі» [1, 9]. І тоді він зважується на рішучий крок – втекти з дому для того, щоб врятувати свою Пальму. При цьому, Грицько готовий захищати свого друга від усього світу: «Я тебе не дам скривдити, хай там дід Кирило чи мати...» [1, 14], «Перестань журитися, Пальмо, перестань. Ні в чому ти не винувата, я не дам тебе скривдити» [1, 16]. Мати оцінює сина як малу дитину, яка нічого не розуміє: «Ех, дитино, та не візьмуть від Пальми, ось не тямиш ти» [1, 7], а дід Кирило засуджує хлопчика через його прив'язаність до собаки: «Обіймається з собакою, як з мамою рідною. Ото заразу цілує, бо йому зараза дорога» [1, 10]. Водночас, для Пальми хлопчик – цілий світ: «Здається, ладна бігти з Грицьком на край світу» [1, 10]. Автор за допомогою опису природи показує безтурботне дитинство: «А надворі – сонце в небі схоже на велетенський барабан, саме небо – наче синє море штормить у безмежній високості, на деревах бруньки бубнявляють...» [1, 7]. Така риса характеру Грицька, як готовність захищати, оберігати, відображається в його імені.

Хлопчик Миколка – головний герой оповідання «Зозуля», ім'я якого означає «переможець» [5, 77]. На початку твору він постає перед читачами сердитим на стареньку бабусю за те, що йому доводиться увесь час відповідати на одні і ті ж питання, на її роз'яснення щодо роботи батьків: «Наче я сам не знаю, що вони подалися в колгосп!» [1, 66]. Але у ході розгортання подій, добре серце хлопчика прослідкову-

ється, він вирішує знайти зозулю, яка б накувала його бабусі довгих літ: «То я вам знайду таку зозулю, яка багато накує» [1, 68]. Бабуся погоджується з ідеєю онука, щоб чимось зайняти дитину: «Знайди, авжеж. У тебе молоді ноги, знайди» [1, 68]. Миколка біжить крізь усе село, раптом зустрічає дівчинку, яку питає про зозулю. Через образ дівчинки автор передає ставлення людей до переселенців: «Переселенський, того й за зозулею бігаєш» [1, 71]. Стримуючи образу, гнів та лють: «Його в цьому чужому селі, куди вони переселилися, ще ніхто не ображав так, як ця... жаба зелена» [1, 72], хлопчик біжить далі шукати зозулю. Врешті-решт, знайшовши зозулю, Миколка подумки просить її заспівати, жаліючи бабусю: «Заспівай, зозулько, чуєш! Я ж не для себе прошу, а для баби Оришки, бо мені її дуже жаль, ой, жаль» [1, 74]. Проте, зозуля не відповідає на прохання хлопчика співом, і, він, сумуючи за рідним селом, згадує, що на його батьківщині зозулі перемовляються між собою. Миколка звинувачує себе, що так і не дочекався співу зозулі. Хлопчик повертається назад додому та вирішує сам накувати бабусі довгих літ життя. Так, Миколка – кмітливий, знаходить вихід з непростих обставин.

Головною героїнею в оповідання «Дитя від стронцію» постає дівчинка Мар'янка – сестра ліквідатора пожежі на Чорнобильській АЕС. Ім'я Мар'яна – поєднання двох імен: Марія і Анна, що, у свою чергу, означають «кохана» та «милостива» [5, 161]. Письменник зображує героїню з руським волоссям та засмаглим обличчям [1, 79]. Дівчинка дуже тяжко переживає втрату брата, її мучать роздуми про те, чому так сталося: «І чому його не стало, чому? І де взявся Чорнобиль, що забрав нашого Василя? Як він гасив ту радіацію, що його спалило?» [1, 80]. Дорослі не можуть пояснити дитині причини події, оскільки і самі того не розуміють. Вселяє у дівчинку надію звістка про вагітність Ганни Михайлівни – дружини покійного брата. Вона готує вареники для Гані, приносить сметану, потім їжака, чекає на перервах та після школи, усіляко намагається оберегати, хоча автор за допомогою опису природи показує відсутність необхідності у цьому: «Але в лагідному гаю – тиша й спокій» [1, 79]. Мар'яна так радіє, що у неї буде племінник, який так схожий на її Василя, буде плани на майбутнє: як навчить малого їздити на велосипеді, на мотоциклі, як вони поїдуть у ліс, у гори з наметом [1, 86–87]. Ганна Михайлівна відноситься до Мар'яни як до дитини, якій ще зарано слухати розмови дорослих: «Вийди, Мар'яно, в сусідню кімнату, а ми тут побалакаємо» [1, 89]. Але підслухана розмова матері та Гані про переривання вагітності розриває дитяче серце: «І Мар'яна хапає біля ганку велосипед, щоб тікати світ за очі» [1, 90]. Розпач породжує у ній гнів, образу, злість: «Ій хочеться кинути в обличчя Ганні Михайлівні весь свій розпач, але слів нема, у грудях клекоче сама лише ненависть» [1, 92]. Горе полонило дитячу душу, що навіть не залишилось сліз, щоб плакати. Зрештою, Мар'яна, розмовляючи з їжаком, знаходить вихід із ситуації – колись народити самій, такого хлопчика, як її брат Василь, адже вона також схожа на Василя. У тому вона реалізує настанову свого імені на кохання та доброту.

Зворушлива історія кохання зображена в оповіданні «Чорнобильська дівчина Калина». Імена головних героїв незвичні, дивують самих дітей: «Обом цієї миті здається, що це справді смішно, а тому і сміються, не ображаючись одне на одно-

го...» [1, 24]. Безперечно, ім'я Калина – особливе, значення якого має два походження: перше – від назви рослини; друге – від гр. «краса», «перемога» [5, 146]. Ім'я Любомир означає «любов» і «мир» [5, 73]. Познайомившись із дівчиною, хлопець весь час думає про неї: «Бо весь час думається про чорнобильську переселенку Калину» [1, 24]. Любомир постійно знаходить привід завітати до Калини, пропонує їй побігати по селу, запрошує подивитися на лебедів, а потім вигадує, що над яром зацвів каштан, тільки б вона погодилася з ним піти. Але дівчина відмовляється: «Бо чомусь не хочеться» [1, 27], «Може, вони вже полетіли, я тільки марно подамся до річки» [1, 28]. Мати Любомира співчуває Калині, відправляє сина віднести то косинку, то мед, називає її «чорнобильською невісточкою». Восени баба Явдоха повезла онуку в лікарню до Кисва, бо занедужала, кров у неї хвора. Через звітку Любомир дуже засмутився. Хлопець не підпустив матір до калинового куща облати червоні кетяги, тоді вона зрозуміла, наскільки закохався син.

Отже, проаналізувавши символіку імен у збірці оповідань «Діти Чорнобиля» Євгена Гуцала, ще раз підкреслимо, що ім'я є однією з основних характеристик персонажів, яка сприяє глибшому осмисленню дій та вчинків, думок та почуттів героїв: Грицько – готовий оберігати свою Пальму від усього світу, Миколка – кмітливий у непростих обставинах, Мар'яна – реалізує значення імені у планах на майбутнє, Любомир, який так любить природу рідного села, Калина – як символ України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуцало Є. Діти Чорнобиля. Київ: Соняшник, 1995. 104 с.
2. Голубовська І. Трагедія маленьких українців у збірці Євгена Гуцала «Діти Чорнобиля» (до 80-річчя письменника). *Актуальні проблеми текстостворення у лінгводидактичній та мистецтвознавчій площинах: збірник наукових праць (за матеріалами міжрегіонального науково-методичного семінару) / За ред. К.Я.Климової. 2017. С. 90–94.*
3. Морозюк Н. Поняття добра і зла в Чорнобильських оповіданнях Євгена Гуцала. *Дивослово. 2007. № 4. С. 32–33.*
4. Vardanian M. Reading Chernobyl Catastrophe Within Ecofiction. *Children's Literature in Education. On-line first, 2021. DOI: 10.1007/s10583-021-09437-w*
5. Скрипник Л., Дзятківська Н. Власні імена людей: слов.-довід. / Ред. В.М.Русанівський; НАН України, Ін-т мовознав. ім. О.О.Потебні. 3-тє вид., випр. Київ: Наук. думка, 2005. 334 с.

Ганна КНЯЗЬ
(Харків, Україна)

«МІНОТАВРІАНА» ХХІ СТОЛІТТЯ: ОСУЧАСНЕ НЕ МИНУЛЕ ЧИ ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕПЕРІШНЬОГО (на матеріалі роману С. Шеррілла «Мінотавр вийшов покурити»)

А.Гурдуз вводить поняття «мінотавріана» як літературної лінії, що об'єднує твори з включенням міфу про Мінотавра та його образу. Незважаючи на посутню